

บทบรรณาธิการ

วารสารวรรณวิทัศน์ ปีที่ 15 ฉบับพิเศษ จัดทำขึ้นในปีมหามงคลที่ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุครบ 60 พรรษา และช่วงเวลาของการเฉลิมฉลองอย่างต่อเนื่องในโอกาสที่ภาควิชา ภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ก่อตั้งมาครบ 40 ปีใน พุทธศักราช 2557 และก้าวเข้าสู่ปีที่ 41 ในพุทธศักราช 2558 อันเป็นยุคการพัฒนา ทักษะการเรียนรู้แห่งอนาคตใหม่ในศตวรรษที่ 21 การศึกษาด้านภาษา วรรณกรรม และคติชนวิทยาก็ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องในกระแสแห่งปัญญา

งานเขียนในวรรณวิทัศน์ฉบับนี้เริ่มด้วยบทกวีนิพนธ์ **ราชสดุดี** เนื่อง ในวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุ 5 รอบนักษัตรสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ของรองศาสตราจารย์โชษิตา มณีใส

บทความที่ดีพิมพ์มีเนื้อหาหลากหลายน่าสนใจ จำนวน 8 เรื่อง ได้แก่ **แก้วจอมแก่น แก้วจอมชน: วรรณกรรมคำสอนเด็กร่วมสมัย** ของเก๋ แดงสกุล ศึกษาบทพระราชนิพนธ์เรื่อง “แก้วจอมแก่น” และ “แก้วจอมชน” ของสมเด็จพระ เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะที่เป็นวรรณกรรมคำสอนเด็ก ร่วมสมัย พบว่าทรงใช้กลวิธีการนำเสนอคำสอนหลายประการสื่อเนื้อหาสาระและ แนวคิดที่ทรงคุณค่าเหมาะแก่ผู้อ่าน ทั้งยังมีคุณค่าทางปัญญา และการปลูกฝัง จิตสำนึก สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดี อันแสดงให้เห็นพระอัจฉริยภาพ ด้านการพระราชนิพนธ์อย่างเด่นชัด

โคลงต้นเรื่องปฏิสังขรณ์วัดพระเชตุพน: จากบันทึกประวัติศาสตร์สู่การ สร้างสรรค์วรรณกรรมยอพระเกียรติ ของวรางคณา ศรีกำเหนิด ได้ศึกษาวิเคราะห์ ให้เห็นที่มาและแบบแผนการประพันธ์ของโคลงต้นเรื่องปฏิสังขรณ์วัดพระเชตุพน สรุปได้ว่าวรรณกรรมสำคัญเรื่องนี้เป็นวรรณกรรมยอพระเกียรติที่มีความพิเศษ ต่างกับวรรณกรรมยอพระเกียรติเรื่องอื่นๆ คือสามารถจัดเป็นวรรณกรรมที่บันทึก เหตุการณ์ และวรรณกรรมที่แสดงแบบแผนการประพันธ์ได้อีกด้วย

“จุบบาปฺเภสง ๗”: มิตินหญิงชายในวรรณกรรมคำสอนเขมร ของเยาวลักษณ์ อยู่เจริญสุข ศึกษามิติชายหญิงใน “จุบบาปฺเภสง ๗” ทำให้เห็นบทบาทและสถานภาพที่แท้จริงของผู้หญิงเขมรว่าต่ำต้อยกว่าผู้ชาย ทั้งยังมีภาระหน้าที่เอื้ออำนวยประโยชน์ให้ผู้ชายแทบทั้งสิ้น ซึ่งความเหลื่อมล้ำแตกต่างกันนี้อาจกลายเป็นความแตกต่างทางโครงสร้างของสังคมที่ส่งผลต่อความไม่เสมอภาคของผู้ชายและผู้หญิง รวมถึงการใช้อำนาจของผู้ชายในการควบคุมและจัดการกับผู้หญิง

มหากปิชาตกมฺ (mahākapi-jātakam): ลักษณะเนื้อหาและคุณค่าทางวรรณศิลป์ ของสุภาพร พลายนเล็ก เลื่อนนำมหากปิชาตกมฺ ชาดกเรื่องที่ 24 ในชาตกมาลามาศึกษา ทำให้พบว่าชาดกเรื่องนี้มีลักษณะเนื้อหาตามหลักของพุทธศาสนาหายาน และมุ่งแสดงการบำเพ็ญบารมีของพระโพธิสัตว์ อย่างไรก็ตาม แม้เนื้อเรื่องจะคล้ายกับมหากปิชาตกในพุทธศาสนาเถรวาท แต่ลักษณะการดำเนินเรื่อง หลักธรรมคำสอนรวมทั้งการเลือกใช้ถ้อยคำภาษาแตกต่างกัน มหากปิชาตกมฺนี้จัดได้ว่าเป็นชาดกเรื่องหนึ่งที่แสดงการนำเสนอพุทธธรรมให้ประจักษ์ด้วยถ้อยคำสำนวนภาษาที่งดงาม ซึ่งแสดงให้เห็นลักษณะเนื้อหาและคุณค่าของชาตกมาลาได้อย่างแจ่มชัด

จินตามณีฉบับกรมหลวงวงษาธิราชสนิท: การศึกษาในฐานะแบบเรียนสำหรับ “กุลบุตรผู้พากเพียร” ของรังรอง เจียมวิจักขณ์ ได้ศึกษาเปรียบเทียบจินตามณีฉบับพระโหราธิบดีกับจินตามณีฉบับกรมหลวงวงษาธิราชสนิท ด้านการลำดับเนื้อหา ด้านเนื้อหา และด้านวิธีนำเสนอเนื้อหา เพื่อศึกษาลักษณะที่เหมาะสมของการเป็นแบบเรียนสอนเด็กไทย ผู้วิจัยยังได้ใช้เกณฑ์การพิจารณาหนังสือเรียนปัจจุบันในด้านเนื้อหา และวิธีการเขียนมาใช้เป็นหลักในการศึกษาวิเคราะห์ด้วย ผลการศึกษาพบว่า “จินตามณีฉบับกรมหลวงวงษาธิราชสนิท” เหมาะสมกับการเป็นแบบเรียนสอนเด็กไทย

บทความอีก 2 เรื่องเป็นบทความวิจัยด้านคติชนวิทยา ได้แก่ **วิถีแห่งมหารุช:** การศึกษาชีวประวัติศาสดาตามแนวคิดการเดินทางของวีรบุรุษภาพยนตร์ ของประเสริฐ รุณรา ได้นำประวัติศาสดา 5 ท่าน ได้แก่ พระพุทธเจ้า

พระมหาวีระ พระเยซู นบีมุฮัมมัด และขงจื้อ มาวิเคราะห์เปรียบเทียบโครงสร้างอนุภาคเหตุการณ์สำคัญที่มีร่วมกันตามแนวคิดโครงสร้างการเดินทางของวีรบุรุษในตำนานของคริสโตเฟอร์ โวลเลอร์ (Christopher Vogler) ได้ผลการศึกษาที่แสดงความสัมพันธ์กันอย่างน่าสนใจระหว่าง Ordinary World (โลกปัจจุบัน) ของศาสดากับวิธีการเผยแผ่สังฆธรรม นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่าโครงสร้างเหตุการณ์เกี่ยวกับความพยายามของศาสดาอันนำไปสู่การค้นพบสังฆธรรมจัดเป็นจุดเด่นที่สุดของชีวิตศาสดา ซึ่งเทียบได้กับเส้นทางของวีรบุรุษในบทละคร อีกทั้งการค้นพบสังฆธรรมด้วยความยากลำบากและนำสังฆธรรมที่พบมาเผยแผ่ยังแสดงให้เห็นฐานะและการทำหน้าที่พิเศษสุดควรยกย่องเหนือคนทั่วไปและในฐานะศาสดา

ส่วนบทความเรื่อง **วาทกรรมและบทบาทของนิทานในมิติชาติพันธุ์สัมพันธ์** ของวัชรภรณ์ ดิษฐปาน มุ่งศึกษานิทานเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในฐานะพื้นที่ที่เป็นการปะทะสังสนทนกันของความคิดและทัศนคติต่างๆ ของกลุ่มชาติพันธุ์ทั้งต่อตนเอง และกลุ่มชาติพันธุ์อื่นในสังคมอันทำให้มองเห็นบทบาทความสำคัญของนิทานเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งแสดงให้เห็นทัศนคติที่ชาติพันธุ์หนึ่งมีต่อตนเองและผู้อื่น นำไปสู่การสร้าง “ภาพแบบฉบับ” ทางชาติพันธุ์ และการแบ่งแยกกลุ่มเรากับกลุ่มอื่น

บทความสุดท้ายเป็นบทความวิจัยด้านภาษาเรื่อง **ปัญหาการออกเสียงคำในภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นเชื้อสายกะเหรี่ยงและมอญ จังหวัดกาญจนบุรี** ของสุวัฒนา เลี่ยมประวัติ มุ่งศึกษาปัญหาการออกเสียงคำในภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นเชื้อสายกะเหรี่ยงไปและมอญ 6 โรงเรียนในอำเภอทองผาภูมิและอำเภอส่งขาลบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่านักเรียนทั้ง 2 กลุ่มชาติพันธุ์มีปัญหาการออกเสียงคำในภาษาไทย 4 ประการ คือ การแทนที่ของเสียง การไม่ออกเสียงในเสียงที่ต้องการ การออกเสียงเพิ่มไปจากเสียงที่ต้องการ และการแยกพยางค์ผิด ทั้งยังมีปัญหาการออกเสียงเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์

ท้ายที่สุดนี้ ขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมทำให้วารสารฉบับนี้สำเร็จได้ตามกำหนดเวลาและมาตรฐานที่วางไว้ หากท่านผู้อ่านมีข้อเสนอแนะใด กองบรรณาธิการยินดีน้อมรับเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางพัฒนาคุณภาพของวารสารวรรณวิทัศน์ให้เป็นสนามทางความรู้ ความคิด ร่วมจุดประกายทางปัญญาสืบไป

สุภาณี พัดทอง